

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

DRUGO ODJELJENJE

PREDMET TOMAŠEVIĆ PROTIV CRNE GORE

(Predstavka br. 7096/08)

PRESUDA

STRAZBUR

13. jun 2017. godine

Ova presuda je pravosnažna ali može biti predmet redakcijske izmjene.

U predmetu Tomašević protiv Crne Gore,

Evropski sud za ljudska prava (Drugo odjeljenje), na zasijedanju Vijeća u sastavu od:

Paul Lemmens, *predsjednik*,

Nebojša Vučinić,

Stéphanie Mourou-Vikström, *sudije*,

i Hasan Bakirci, *zamjenik sekretara Odjeljenja*,

Poslije vijećanja na zatvorenoj sjednici održanoj 16. maja 2017. godine,

Donosi sledeću presudu koja je usvojena tog dana:

POSTUPAK

1. Predmet je pokrenut na osnovu predstavke (br. 7096/08) protiv Crne Gore koja je podnijeta Sudu na osnovu člana 34 Konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (u daljem tekstu “Konvencija”) od strane državljanke Srbije, g-đe Slobodanke Tomašević (u daljem tekstu “podnositeljka predstavke”), 21. januara 2008. godine.

2. Vladu Crne Gore (u daljem tekstu “Vlada”) je zastupala njihova zastupnica, g-đa V. Pavličić.

3. Dana 3. decembra 2014. godine Vladi je komunicirana žalba u vezi dužine trajanja spornih postupaka, a ostatak predstavke je proglašen neprihvatljivim.

4. Podnositeljka predstavke je rođena 1948. godine i živjela je u Igalu, Crna Gora. Dana 14. juna 2011. godine podnositeljka predstavke je preminula.

5. Vlada je uložila prigovor na ispitivanje predstavke od strane Vijeća. Nakon razmatranja Vladinog prigovora, Sud ga je odbacio.

ČINJENICE**OKOLNOSTI PREDMETA**

6. Dana 9. avgusta 2004. godine, podnositeljka predstavke je Osnovnom sudu u Herceg Novom podnijela građansku tužbu u imovinskom sporu protiv jedanaest osoba.

7. Dana 15. marta 2011. godine Osnovni sud u Herceg Novom je presudio djelimično u korist podnositeljke predstavke.

8. Dana 18. marta 2011. godine podnositeljka predstavke je uložila žalbu Višem sudu u Podgorici.

9. Dana 8. novembra 2013. godine Viši sud u Podgorici je poništio presudu i vratio na ponovno postupanje predmet Osnovnom sudu.

10. Dana 6. jula 2015. godine Osnovni sud u Herceg Novom je presudio protiv podnositeljke predstavke. Dana 3. avgusta 2015. godine podnositeljka predstavke je uložila žalbu protiv ove presude. Postupci su još uvijek u toku pred drugostepenim organima.

PRAVO

I. PRIGOVORI VLADE NA OSNOVU ČLANA 47 POSLOVNIKA SUDA

11. Vlada je navela da podnositeljka predstavke nije podnijela predstavku u skladu sa članom 47 Poslovnika Suda. Naročito, ni izjava o činjenicama ni izjava o navodnim povredama se ne mogu smatrati kao koncizne i čitke. Šta više, predstavka nije bila potkrijepljena relevantnim dokumentima, uključujući one koji se odnose na uslov od šest mjeseci.

12. Sud navodi da na osnovu verzije člana 47 Poslovnika Suda koji je bio na snazi u relevantnom periodu, predstavka koja se podnosi na osnovu člana 34 Konvencije mora da bude dostavljena na aplikacionom formularu koji obezbjeđuje Sekretarijat, osim ukoliko Sud ne odluči drugačije (vidite *Knick protiv Turske*, br. 53138/09, stav 36, 7. jun 2016. godine). Sud smatra da je podnositeljka predstavke podnijela suštinsku žalbu o navodnim povredama njenih prava zagarantovanih Konvencijom, i potkrijepila je odgovarajućom dokumentacijom. Na osnovu toga, prigovor Vlade mora biti odbijen s obzirom da predstavka ne može biti odbačena zbog nepostupanja u skladu sa procesnim pravilima Suda (vidite *Knick protiv Turske*, gore citiran).

II. *LOCUS STANDI* G-ĐE DANICE TOMAŠEVIĆ

13. Sud navodi da je podnositeljka predstavke preminula 14. juna 2011. godine, nakon što je podnijela predstavku, dok je postupak bio u toku pred Sudom. Dana 24. avgusta 2011. godine, njena ćerka, g-đa Danica Tomašević, kao njen pravni nasljednik, obavijestila je Sud da želi da nastavi postupak.

14. Na osnovu prakse Suda, u slučaju smrti direktne žrtve nakon podnošenja predstavke Sudu, njegovi/njeni nasljednici mogu nastaviti postupak ukoliko imaju legitimni interes u održavanju zahtjeva u ime preminulog (vidite, *mutatis mutandis*, *Ergezen protiv Turske*, br. 73359/10, stav 28-30, 8. april 2014. godine).

15. Sud je prethodno razmatrao slične zahtjeve i prihvatao da najbliži rođak ili nasljednik u principu mogu nastaviti sa predstavkom. U principu, za djecu preminulih podnosilaca predstavke je, u brojnim slučajevima, prihvaćeno da imaju pravo da učestvuju u postupku, ukoliko izraze želju (vidite, npr. *Jama protiv Slovenije*, br. 48163/08, stav 27-28, 19. jul 2012. godine ili *Ghuymchyan protiv Jermenije*, br. 53862/07, stavovi 33-40, 21. januar 2016. godine).

16. Dalje, činjenica da je g-đa Danica Tomašević, kao nasljednik podnositeljke predstavke, postala stranka u napadnutim postupcima na domaćem nivou umjesto njene majke, daje joj za pravo da, na osnovu člana 34 Konvencije, nastavi sa predstavkom. Ipak, iz praktičnih razloga, izraz podnositeljka predstavke će se odnositi na g-đu Slobodanku Tomašević.

III. NAVODNA POVREDA ČLANA 6 STAV 1 KONVENCIJE

17. Podnositeljka predstavke se žalila da dužina trajanja spornih postupaka nije bila u skladu sa zahtjevom “razumnog vremena” predviđenog u članu 6 stav 1 Konvencije, u kojem je navedeno kako slijedi:

“Tokom odlučivanja o njegovim građanskim pravima i obavezama ..., svako ima pravo na ... suđenje u razumnom roku ... pred sudom ...”

18. Vlada je osporila taj argument i ostala pri stavu da su žalbe podnositeljke predstavke nejasne.

19. Sud, kao “majstor karakterizacije” za davanje pravne kvalifikacije činjenica bilo kog predmeta pred njim, je zadovoljan da je bilo dovoljno dokaza u pravcu da se podnositeljka predstavke suštinski žalila na predmetni postupak. Shodno tome, primjedba Vlade u ovom smislu mora biti odbijena.

A. Prihvatljivost

20. Sud navodi da predstavka nije očigledno neosnovana u smislu člana 35 stav 3 (a) Konvencije. Dalje navodi da nije neprihvatljiva po bilo kom drugom osnovu. Na osnovu toga mora biti proglašena prihvatljivom.

B. Osnovanost

21. Period koji se ima uzeti u razmatranje je počeo 9. avgusta 2004. godine i još uvijek nije završen. Napadnuti postupci, su stoga već trajali više od 12 godina na dva nivoa nadležnosti.

22. Sud ponavlja da razumnost dužine trajanja postupaka mora biti procijenjena u svjetlu okolnosti predmeta, kao i u odnosu na sledeće kriterijume: kompleksnost predmeta, ponašanje podnosioca predstavke i relevantnih organa, kao i važnost onoga što se za podnosioca predstavke dovodi u pitanje u sporu (vidite, između ostalih, *Frydlender protiv Francuske* [VV], br. 30979/96, stav 43, ECHR 2000-VII).

23. Sud smatra da sporni postupci nijesu bili naročito kompleksni. Vlada nije dostavila bilo kakvo opravdanje za period od 9. avgusta 2004. godine do 15. marta 2011. godine, kao ni za druge periode neaktivnosti pred domaćim sudovima.

24. Nakon ispitivanja cjelokupnog podnijetog materijala, a imajući u vidu praksu Suda, Sud smatra da su napadnuti postupci koji su trajali više od 12 godina bili predugi i da nijesu ispunili zahtjev "razumnog roka".

25. Shodno tome, bilo je povrede člana 6 stav 1 Konvencije.

IV. PRIMJENA ČLANA 41 KONVENCIJE

26. Članom 41 Konvencije je propisano:

"Kada Sud utvrdi prekršaj Konvencije ili Protokola uz nju, a unutrašnje pravo Visoke strane ugovornice u pitanju omogućava samo djelimičnu odštetu, Sud će, ako je to potrebno, pružiti pravično zadovoljenje oštećenoj strani."

A. Šteta i troškovi postupka

27. Podnositeljka predstavke je podnijela zahtjev za nadoknadu u ukupnom iznosu od 12.423.452,00 eura na ime pretrpljene materijalne i nematerijalne štete, kao i troškova postupka.

28. Vlada je osporila ove zahtjeve.

29. Sud nije utvrdio uzročnu vezu između utvrđene povrede i navedene materijalne štete; na osnovu toga, ovaj zahtjev je odbačen. S druge strane, dodjeljuje podnositeljki predstavke 4.200,00 (četiri hiljade i dvije stotine) eura na ime nematerijalne štete.

30. Na osnovu dokumenata koje posjeduje i sudske prakse, Sud smatra razumnim da dodijeli iznos od 100,00 (stotinu) eura kao nadoknadu za sve nastale troškove.

B. Kamata

31. Sud smatra prikladnim da zatezna kamata treba da bude bazirana na najnižoj kamatnoj stopi Evropske centralne banke, na koju treba dodati tri posto.

SA OVIH RAZLOGA, SUD, JEDNOGLASNO,

1. *Proglašava* predstavku prihvatljivom;
2. *Utvrdjuje* da je bilo povrede člana 6 stav 1 Konvencije;
3. *Utvrdjuje*
  - (a) da tužena država treba da plati podnositeljki predstavke, u roku od tri mjeseca od pravosnažnosti ove presude, u skladu sa članom 44 stav 2 Konvencije, sledeće iznose:
    - (i) 4.200,00 eura (četiri hiljade i dvije stotine eura), uvećane za bilo koje takse i poreze koji mogu nastati, na ime nematerijalne štete;
    - (ii) 100,00 eura (stotinu eura) uvećane za bilo koje takse i poreze koji mogu nastati za podnosioca predstavke, na ime troškova i izdataka;
  - (b) da po isteku gore navedena tri mjeseca do isplate, treba isplatiti običnu kamatu na gore navedene iznose po stopi koja je jednaka najnižoj kamatnoj stopi Evropske centralne banke u tom periodu uz dodatak od tri procentna poena;
4. *Odbacuje* ostatak žalbe podnositeljke predstavke za pravičnim zadovoljenjem.

Sačinjeno na engleskom jeziku i dostavljeno u pisanoj formi na dan 13. jun 2017. godine, na osnovu pravila 77, stavovi 2 i 3 Poslovnika Suda.

Hasan Bakirci
Zamjenik Sekretara

Paul Lemmens
Predsjednik